

A LÉGOLTALOM TÖRTÉNETÉHEZ

100 éve hunyt el Weiss Manfréd (1857-1922) a nevét viselő csepeli Acél -és Fémművek alapító tulajdonosa

Honlapunk érdeklődő látogatóinál felmerülhet a kérdés : mi köze volt a polgári védelemhez, illetve elődjéhez, a légoltalomhoz Weiss Manfrédnak? A II.világháború alatt, 1943-tól a hadiipari óriás példaértékű módon fejlesztette légoltalmát, melynek egyes objektumai ma is látogathatók. Az akkor már halott alapító emberséges hozzáállását tovább vitték fiai, és a kiépített üzemi óvó – és segélyhely rendszerrel számos emberéletet óvtak meg a terrorbombázások hatásaitól. Az 1944. július 27-i szőnyegbombázás szinte letarolta az üzemet.

Weiss Manfréd pesti kereskedőcsaládba született, a kereskedelmi akadémia elvégzése után Németországban tanult, majd Bertold bátyja pesti konzervüzemében kezdte üzleti tevékenységét. A későbbi lőszergyárak Ferencvárosban működött, majd 1882-ben a Csepel -szigetre telepítették. Az első világháború előtt már 30 ezres munkás létszámmal az ország legnagyobb hadiüzemévé fejlődött Weiss Manfréd Vas- és Fémművei Rt. néven. Azon kevés nagyiparos közé tartozott, aki nemcsak együtt érzett munkásaival, de igen jelentős összegeket fordított szociális ellátásukra, emberi körülményeik biztosítására. 1919-ben a tanácskormány államosította a gyárat, ami lelkileg összetörte Weiss Manfrédot, és méreggel kísérelte meg az öngyilkosságot. Dolgozók százai várták aggódva a híreket, hogy az orvosok sikerrel járnak -e megmentésében, végül is felépült. A Tanácsköztársaság bukása után visszakapta a gyáróriást, de 1922-es korai halálában valószínű szerepe volt az öngyilkossági kísérletnek, valamint felesége, Alice von Wahl (1865–1904) idő előtti halálának is. Fiai, Jenő és Alfonz, valamint egyik veje folytatták a gyár vezetését, akiknek irányításával 1943-tól kiépültek az üzem – ma is látogatható - légoltalmi védett létesítményei. 25 ezer fő befogadására alkalmas BGS(bomba,gáz és szilánk biztos) óvóhely rendszer épült.

Az érdeklődők az óvóhely látogatásokról több honlapon tájékozódhatnak, pl.:

<https://www.budapestscenes.com/bunkertura>

<https://www.facebook.com/CsepeliVezetesiPont>

KÖZREADTA : Dr.Zellei Gábor ny.pv.ezredes

